

Удалекому
краї, куди від-
літають на зиму
ластівки, жив собі
король-удівець. Було в нього оди-
надцятеро синів та одна донька, Еліза.

Груди кожного з одинадцяти принців
прикрашала сяйлива зірка, у всіх була шабля
при боці. Вони ходили до школи й писали там
діамантовими грифелями на золотих дощечках. Та так
добре вчилися, з такою легкістю читали, що будь-кому було
зрозуміло: вони найсправжнісінські принци.

Їхня молодша сестра Еліза сиділа на кришталевому ослінчику, слухала, як співають пташки, і роздивлялася мальовані книжки.

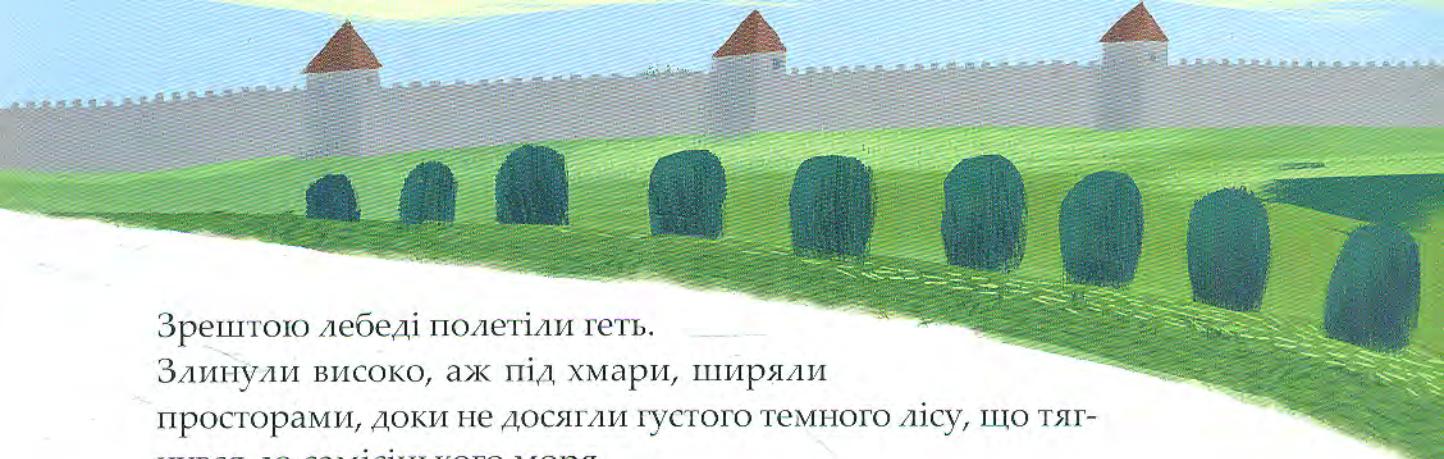
Та щастя королівських дітей було нетривалим. Батько одружився вдруге, а його обраниця виявилася зловою чаклункою. Мачуха знена-виділа маленьких принців та принцесу. Злий норов і жорстоке серце нова королева виявила першого ж дня.

Доки в замку святкували королівське весілля, діти вирішили й собі погратися в бенкет. Зазвичай для таких ігор їм щедро вділяли яблук і тістечок зі святкового столу. Проте королева дала чашку піску й порадила дітям уявляти, що то смаколики. А вже наступного тижня мачуха відіслала маленьку Елізу на виховання в родину селян. Згодом підступна жінка такого наговорила про юних принців, що король більше й чути не хотів про синів.

— Забирайтесь геть у широкий світ і дбайте про себе самі, — сказала принцам зла королева. — Летіть-но звідси великими німими птахами!

Але вона не змогла заподіяти їм аж такого зла, якого прагнула. Юнаки справді перекинулися на одинадцятеро птахів-красенів — диких лебедів. Проте голос лишився. Із пронизливими криками вони вилетіли з вікон палацу, покружляли над парком і зрештою зникли за лісом.

Рано вранці брати пролетіли над хатиною селянина, де спала у своїй кімнатці маленька Еліза. Вони покрутилися над дахом, вигинаючи ший та б'ючи крилами, але ніхто не почув їх і не побачив.

Зрештою лебеді полетіли геть.
Злинули високо, аж під хмари, ширяли
просторами, доки не досягли густого темного лісу, що тяг-
нувся до самісінського моря.

Маленька Еліза самотньо сиділа в селянській хатині, бавлячись зеленим листочком. Інших іграшок у дівчинки не було. Вона проткнула в листку дірочку, дивилася крізь неї на сонце й уявляла, що дивиться в ясні очі своїх братів. Коли теплий промінчик раз по раз торкався її щоки, Еліза згадувала поцілунки, які брати колись їй дарували. Дні спливали за днями. Кожен був схожий на попередній.

Коли Елізі виповнилося п'ятнадцять років, її забрали додому. Вона виросла дивовижною красунею, тому королева-чаклунка ще більше зненавиділа дівчину. Вона б із радістю перетворила юну принцесу на лебедя, як колись пасинків, але не насмілювалася, адже боялася розгнівити короля.

Одного ранку королева пішла до своєї купальні й узяла із собою трьох жаб. Поцілувавши кожну, звеліла першій:

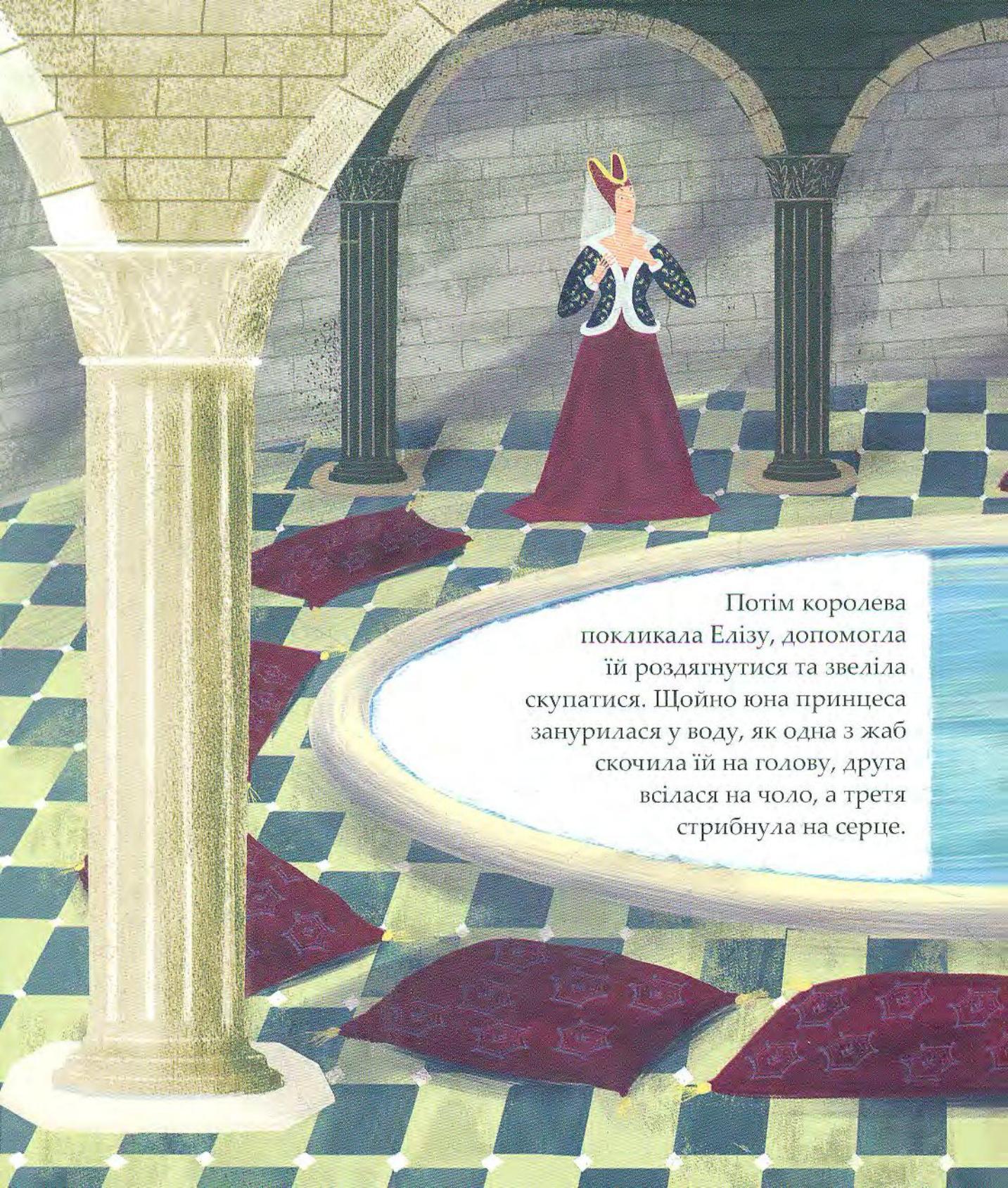
– Коли Еліза зануриться у воду, сядь їй на голову – хай вона стане такою ж дурною, як ти!

Другій наказала:

– Сядь дівчині на чоло, і хай вона стане такою ж потворною, як ти, щоб більше ніхто не впізнав її!

– А ти сядь їй на серце! – звеліла третій. – Хай воно повниться лихих намірів, і дівча від того страждатиме!

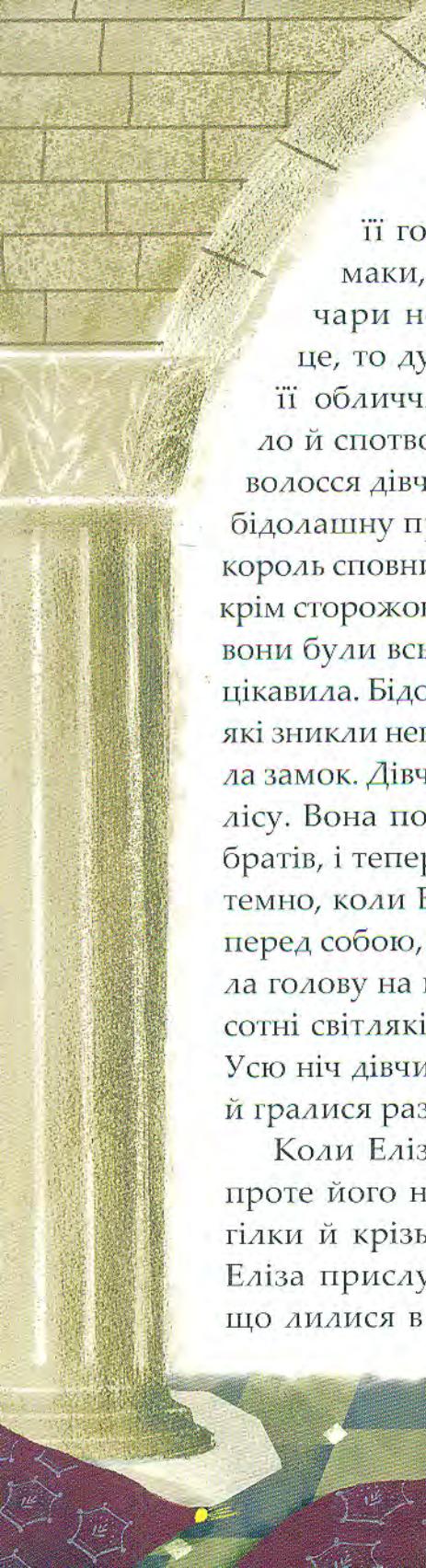
А відтак випустила жаб до купальні, і вода одразу позеленіла.

Потім королева
покликала Елізу, допомогла
їй роздягнутися та звеліла
скупатися. Щойно юна принцеса
занурилася у воду, як одна з жаб
скочила їй на голову, друга
всілася на чоло, а третя
стрибнула на серце.

НОВЫЙ АРТ • ЗОЕ РАЖЕНКО
© ЗАБИЖО РАДЖЕНКО

Еліза ніби й не помітила цього. Торкнувшись
її голови та серця, жаби перетворилися на червоні
маки, адже дівчина була така добра й невинна, що злі
чари не мали над нею сили. Коли мачуха побачила
це, то дуже розлютилася. Вона вхопила Елізу й натерла
її обличчя соком горіхової шкаралупи, аж те геть потемні-
ло й спотворилося. Потім лиха чаклунка сплутала прегарне
волосся дівчини й намостила його смердючою маззю. Відтоді
бідолашну принцесу більше ніхто не впізнавав. Навіть батько-
король сповнився огиди й оголосив, що це не його донька. Ніхто,
крім сторожового пса та ластівок, не впізнавав більше Елізу. Утім,
вони були всього лиш безмовні тварини, і нікого їхня думка не
цікавила. Бідолашна Еліза гірко заплакала й згадала своїх братів,
які зникли невідомо куди. У тузі за ними вона крадькома покину-
ла замок. Дівчина цілий день ішла полями, аж доки не дісталася
лісу. Вона почувалася нещасною. Їй дуже хотілося побачити
братів, і тепер вона твердо вирішила їх відшукати. Було зовсім
темно, коли Еліза зайшла в ліс. Вона перестала бачити стежку
перед собою, тож присіла на м'який мох, помолилася й схили-
ла голову на пеньок. Аж ось посеред трави й моху засвітилися
сотні світляків, ліс осяяло, його немов охопив зелений вогонь.
Усю ніч дівчині снилися брати. Уві сні вони знову були дітьми
й гралися разом.

Коли Еліза прокинулася, сонце вже високо стояло в небі,
проте його не було видно: могутні дерева щільно переплели
гілки й крізь листя падали хіба поодинокі сонячні промені.
Еліза прислухалася. Неподалік чулося дзюрчання струмків,
що лилися в тихе озеро. Дно озера вкривав золотавий пісок,

